

**TURUN
YLIOPISTO**
Oikeustieteellinen
tiedekunta

Koirankasvattajan tuloverotus

Yritysverotuksen erikoistumisjakso

ON-työ

Laatija:

Jenny Sandbacka

7.10.2025

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

ON-työ

Oppiaine: oikeustiede
Tekijä(t): Jenny Sandbacka
Otsikko: Koirankasvattajan tuloverotus
Ohjaaja(t): Jaakko Ossa
Sivumäärä: VII + 21 sivua
Päivämäärä: 7.10.2025

Tämä tutkielma käsittelee koirankasvattajan tuloverotusta. Tutkimuksen kohteena on koirankasvattamiseen liittyvien kulujen vähennysoikeus tuloverotuksessa. Tarkoituksena on selvittää, onko Verohallinnon nykyinen linjaus vähennysoikeuksista verolainsäädännön mukainen ja tasa-arvoinen muihin toimialoihin nähden. Tutkimus on luonteeltaan oikeudellinen, ja sen teoreettisena viitekehysenä on suomalainen tuloverolainsäädäntö (erityisesti TVL ja EVL) sekä Verohallinnon ohjeet. Käytetty tutkimusmenetelmä on pääosin lainoppi, jossa tulkitaan ja systematisoidaan voimassa olevaa oikeutta.

Koirankasvatus voidaan verotuksellisesti jakaa harrastustoimintaan, tulonhankkimistoimintaan tai elinkeinotoimintaan. Näitä eri toimintamuotoja koskee erilaiset oikeudet ja velvoitteet. Tutkimus osoittaa, että Verohallinnon nykyinen ohjeistus koirankasvattamiseen liittyvistä vähennyskelpoisista kuluista soveltuu vain harrastusmuotoiseen kasvatukseen, jossa vähennyskelpoisia ovat ainoastaan pentueen teettämisestä välittömästi aiheutuneet kulut. Kuitenkaan monen kasvattajan toiminnan laajuus ja suunnitelmallisuus ei mahdu harrastustoiminnan kriteereihin.

Tutkimuksen keskeinen tulos on, että Verohallinto ei tällä hetkellä hyväksy vähennettäväksi useita kuluja, jotka ovat välttämättömiä tulonhankkimistarkoituksessa harjoitetulle kasvatustoiminnalle. Tämän tulkitaan olevan lainvastaista, sillä tuloverolaki (TVL 29 §) ja elinkeinoverolaki (EVL 7 §) antavat laajan vähennysoikeuden kaikille tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneille menoille. Nykyinen linjaus on myös epätasa-arvoinen muihin elinkeinotoiminnan aloihin verrattuna, koska laaja vähennysoikeus on tunnustettu näille aloille.

Tutkimuksen perusteella esitetään, että Verohallinnon ohjeistusta tulisi päivittää siten, että tulonhankkimis- tai elinkeinotoimintaa harjoittavat kasvattajat saavat vähentää kaikki tulon hankkimisesta aiheutuvat kulut, kuten laki edellyttää. Lisäksi Verohallinnon tulisi antaa selkeät suuntaviivat sen arvioimiseksi, milloin toiminta katsotaan pienimuotoista harrastustoimintaa laajemmaksi, tulonhankkimis- tai elinkeinotoiminnaksi. Myös kasvattajien on itse arvioitava oma toimintansa luonne ja pystyttävä osoittamaan tulonhankkimistarkoitus kirjanpidon tai muistiinpanojen avulla, saadakseen laajan vähennysoikeuden.

Avainsanat: tuloverotus, koirankasvatus, vähennysoikeus, elinkeinotoiminta, tulonhankkimistoiminta, harrastustoiminta

Sisällys

Lähteet.....	V
Lyhenteet.....	VII
1 Johdanto.....	1
1.1 Asian taustaa.....	1
1.2 Tutkimuskysymys	2
2 Koirankasvattamisessa huomioon otettavat verot	3
2.1 Tulon verotuksen lähtökohdat	3
2.2 Koirankasvattajia koskevat verot.....	3
2.2.1 Tulovero	3
2.2.2 Arvonlisävero	4
2.2.3 Luovutusvoittovero.....	5
3 Elinkeinotoimintaa, tulonhankkimistoimintaa vai harrastustoimintaa?	6
3.1 Yleistä	6
3.2 Elinkeinotoiminta	6
3.3 Tulonhankkimistoiminta	7
3.4 Harrastustoiminta	7
3.5 Eri toimintamuotojen välisestä rajanvedosta.....	8
4 Vähennettävät kulut elinkeino- ja tulonhankkimistoiminnassa	11
4.1 Lähtökohdat	11
4.2 Koirankasvattajan vähennysoikeudet kirjoitushetkellä.....	12
4.3 Menoerät, jotka eivät ole Verohallinnon mukaan vähennyskelpoisia.....	12
4.3.1 Emokoiran hankinta- ja ruokakulut	13
4.3.2 Ylimääräiset asunto- ja tilakulut.....	13
4.3.3 Näyttely-, koe ja harrastusmaksut	14
4.3.4 Yleiset terveystutkimukset	16
4.3.5 Muut kulut	17
4.4 Maatilatalouden tuloverolaki ja vähennysoikeudet eläintenpidosta.....	18
4.5 Lopputulema vähennysoikeuksista	18
4.6 Tappioiden vähentämisestä	19

5	Koirankasvattajan vähennysoikeudet harrastustoiminnassa.....	20
6	Lopputulema ja yhteenveto.....	21

Lähteet

Kirjallisuus

Andersson, Edward – Penttilä, Seppo, Elinkeinoverolain kommentaari. 14., uudistettu painos. Talentum Media Oy 2014.

Räbinä, Timo – Myllymäki, Janne – Myrsky, Matti, Henkilökohtaisen tulon verotus. 3., uudistettu painos. Alma Talent Oy 2019.

Ossa, Jaakko, Yritystoiminnan verotus. 3., uudistettu painos. Helsingin Kamari Oy 2020.

Virallislähteet

HE 172/1976 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

HE 257/2018 Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain, tuloverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

VH/5455/00.01.00/2024 Verohallinnon syventävät vero-ohjeet.
Arvonlisäverovelvollisen opas. 17.1.2025

VH/7441/00.01.00/2024 Verohallinnon syventävät vero-ohjeet. Tulonhankkimismenot ansiotulosta 14.1.2025.

VH/5188/00.01.00/2022 Verohallinnon syventävät vero-ohjeet. Omaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot luonnollisen henkilön tuloverotuksessa. 19.12.2024.

VH/7725/00.01.00/2024 Verohallinnon syventävät vero-ohjeet.
VH/7725/00.01.00/2024. Verohallinnon päätös muistiinpanovelvollisuudesta.
18.12.2024

VH/8236/00.01.00/2024 Verohallinnon syventävät vero-ohjeet. Yritystoiminta, tulonhankkimistoiminta ja harrastustoiminta henkilöverotuksessa. 18.12.2024.

Verohallinnon ohjeet: Koirankasvattajan verotus (viitattu 25.9.2025).

Verohallinnon ohjeet: Koti-irtaimiston myynti (viitattu 25.9.2025).

Medialähteet

Hirvonen, Saara, Huippusuosittuja koiria jonotetaan jopa kaksi vuotta: pennut maksavat 3 500–4 000 euroa. YLE 4.5.2021. <https://yle.fi/a/3-11907400> (luettu 25.8.2025)

Kinnunen Hannele, Kennelliitto koirankasvattajien veroahdingosta: Verohallinto ei viestinyt ohjeesta selkeästi. YLE 10.7.2025. <https://yle.fi/a/74-20172032> (luettu 25.8.2025).

Polo, Anna – Kinnunen, Hannele, "Olotila on lamaantunut", sanoo kokenut koirankasvattaja – verottaja on yllättäen iskenyt monelle valtavia mätkyjä. YLE 7.7.2025. <https://yle.fi/a/74-20170723> (luettu 25.8.2025).

Internet-lähteet

Suomen australianlabradoodle ry kasvattajalista (viitattu 23.9.2025).
<https://www.australianlabradoodleyhdistys.fi/kasvattajat-suomessa/>

Kennelliiton pentulista (viitattu 23.9.2025). <https://pentulista.kennelliitto.fi/>

Kennelliiton rekisteriin ilmoitettiin 40 364 koira vuonna 2024 (viitattu 20.9.2025).
<https://www.kennelliitto.fi/tietoa-meista/uutiset/kennelliiton-rekisteriin-ilmoitettiin-40-364-koiraa-vuonna-2024>

Koirat (viitattu 20.9.2025). <https://www.kennelliitto.fi/koirat>

Lyhenteet

EVL	laki elinkeinotulon verottamisesta
MVL	maatilatalouden tuloverolaki
TVL	tuloverolaki
AVLV	arvonlisäverolaki
KPL	kirjanpitolaki
VH	verohallinto
HE	hallituksen esitys

1 Johdanto

1.1 Asian taustaa

Vuonna 2024 Suomen Kennelliittoon rekisteröitiin 40 364 koiraa. Vuonna 2023 luku oli 43 813.¹ Pennun hinnat vaihtelevat merkittävästi, hintahaitarin ollessa 850–3 000 euroa, mutta tarkastelemalla Kennelliiton pentulistaa voidaan todeta keskihinnan olevan noin 1800 euroa.² Pelkästään Kennelliittoon rekisteröityjä koiranpentuja myytiin siten vuonna 2024 arviolta 72 655 200 eurolla. Lisäksi 20–25 % Suomen koirakannasta on Kennelliittoon rekisteröimättömiä koiria, jotka eivät ole mukana tässä datassa.³ Kennelliittoon rekisteröimättömiin koiriin kuuluu esimerkiksi jatkuvasti suosiotaan kasvattavat erilaiset doodle-koirat, joiden hinnat ovat keskimäärin 3 000–4 000 euroa.⁴ On siis selvä, että koirankasvatusalalla liikkuvat summat eivät ole vähäisiä.

Koirankasvattajien tulot eivät ole koiraharrastuspiireissä uusi keskustelun aihe. Siitä, kuinka paljon koirankasvatuksella tienaa ja ”saako” sillä tienata, on puhuttanut harrastajia niin kauan kuin järjestäytyneempää koiraharrastusta on ollut. Usein kuulee koiria ostavien sanovan, että pentujen korkeilla hinnoilla kasvattaja varmasti jää enemmän tai vähemmän voitolle. Kasvattajat taasen tuntuvat olevan sitä mieltä, että kulut ovat niin suuret, ettei viivan alle jää mitään.

Asia nousi julkisempaan keskusteluun vuonna 2025, kun YLE uutisoi, että Verohallinto on ottanut koirankasvattajat erityisen tarkastelun alle ja lähettänyt monille ”jättimätkyjä”. Verotarkastuksen perusteella kasvattajille määrättyjen jäännösverojen suuruus vaihteli 15 000–80 000 euron välillä. Mistään taskurahoista ei siis ollut kysymys. Jäännösveron määrittämisessä on ollut kaksi perustetta: 1) Verohallinto on katsonut, että kasvattaja on ilmoittanut liian vähän tuloja. 2) Verohallinto ei ole hyväksynyt ilmoitettuja kuluja vähennyskelpoisiksi, vaan katsonut, että koirat ovat lemmikkejä.⁵

¹ Kennelliitto: Kennelliiton rekisteriin ilmoitettiin 40 364 koiraa vuonna 2024

² Päivittyvä pentulista: <https://pentulista.kennelliitto.fi/>

³ Kennelliitto: Koirat

⁴ Esim. Suomen australialabradoodle ry kasvattajalistalaisten hintatiedot sekä Hirvonen, Saara, Huippuosittuja koiria jonotetaan jopa kaksi vuotta: pennut maksavat 3 500–4 000 euroa

⁵ Polo – Kinnunen, ”Olotila on lamaantunut”. YLE 7.7.2025

Koirankasvatus oli yksi vuoden 2024 painopistealueista Verohallinnon ohjeuudistuksissa. Verohallinnon mukaan se ei ole muuttanut kantaansa, ainoastaan tarkentanut koirankasvattajille suunnattuja ohjeistuksiaan. Uuden ohjeen myötä moni kasvattajien aiemmin vähentämä kulu ilmoitettiin Verohallinnon toimesta vähennyskeltottomaksi, joka aiheutti osaltaan valtavia jäännösveroja. Tiedotus kulujen vähennyskeltottomuudesta ei tavoittanut koirankasvattajia.⁶

Lisäksi kasvattajille on epäselvää, minkä muotoista heidän toimintansa on, sillä hyvin harvalla on y-tunnusta. Koirankasvatus voi olla elinkeinotoimintaa, tulonhankkimistoimintaa tai harrastustoimintaa, mutta ero näiden välillä on häilyvä ja monille epäselvä. Erottelu on olennainen, sillä toiminnan luonne vaikuttaa siihen, miten tuloksen laskenta tapahtuu ja mitkä kulut ovat vähennyskelpoisia. Koska alalla liikkuviin rahamääriin on herätty vasta hiljattain, mitään selkeää rajanvetoa toiminnan luonteen määrittelyyn tai alan erikoispiirteiden huomioimiseen ei ole.

1.2 Tutkimuskysymys

Tutkielman tarkoitus on selvittää, onko Verohallinnon tämänhetkinen linjaus koirankasvattamiseen liittyvien kulujen vähennysoikeudesta lainmukainen ja tasa-arvoinen muihin toimialoihin nähden. Tämän selvittämiseksi tutkielma perehtyy koirankasvattajien tuloverotukseen ja esittelee, mistä asiassa on kyse sekä mistä lähtökohdista koirankasvattajien verotusta arvioidaan.

Koirankasvattaja on kuka tahansa henkilö, joka teettää koiranpentuja. Termiä ei tarvitse sen tarkemmin määritellä, koska se ei ole merkityksellinen käsiteltävän asian kannalta. Kysymys on tulosta ja sen verotuksesta: tässä tutkielmassa käsitellään henkilöitä, jotka saavat tuloa myymällä koiranpentuja.

⁶ Kinnunen, Kennelliitto koirankasvattajien veroahdingosta. YLE 10.7.2025

2 Koirankasvattamisessa huomioon otettavat verot

2.1 Tulon verotuksen lähtökohdat

Lainsäädännön lähtökohdana on, että kaikki tulo on veronalaista: ellei etuutta ole erikseen säädetty verovapaaksi, se on verotettavaa tuloa. Tulon käsite on myös laaja, tuloa on raha sekä rahanarvoisena etuutena saadut tulot (EVL 4 §, TVL 29 §).

Toinen huomioon otettava lähtökohta on se, että elantomenot eivät koskaan ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Elantomenoja ovat sellaiset menot, jotka syntyvät riippumatta siitä harjoitetaanko tulonhankkimistoimintaa vai ei.⁷

2.2 Koirankasvattajia koskevat verot

Usein kuulee puhuttavan sellaisesta kokonaisuudesta kuin ”koirankasvattajien verotus”, tarkentamatta asiaa sen enempää. Ei ole tavatonta, että ihmiset eivät edes tiedä, mitä kaikkia veroja koirankasvatus voi realisoida. Jotta koirankasvattajan verotusta voidaan tarkastella syvällisemmin, on oltava selvillä, mitkä kaikki verolajit tulevat sen suhteen kyseeseen.

Käytännön tasolla kyse on lähes aina nimenomaan tuloverotuksesta, minkä vuoksi tämäkin tutkielma keskittyy siihen. Ei ole kuitenkaan tavatonta, että koiranpennuista saatu vuosittainen myyntituotto on niin iso, että myös arvonalisäverovelvollisuus realisoituu, ainakin teoriassa (ks. 2.2.2 liiketoiminnan kriteeri). Lisäksi harvinaisemmissa yksittäisissä myyntitapauksissa kyseeseen voi tulla luovutusvoittovero.

2.2.1 Tulovero

Lähtökohdana on se, että kaikesta tulosta on maksettava veroa. Tulot jaetaan tulolähteisiin (tulolähdejako), joka on verotuksen keskeisimpiä ydinalueita. Tulolähdejako koskee kaikkia verovelvollisia, niin luonnollisia henkilöitä kuin yhteisöjäkin.⁸ Tuloverotuksessa on kolme tulolähdettä: elinkeinotoiminta, maatalous sekä henkilökohtaiset tulot. Eri tulolähteiden tulos – ja siten verotettava tulo – lasketaan erikseen noudattaen asianomaisen verolain säännöksiä. Elinkeinotulo verotetaan EVL:n mukaan, maatilatulo MVL:n mukaan ja kaikki muut tulot henkilökohtaisena tulona TVL:n mukaan. Eri tulolähteiden tulokset lasketaan eri lakien

⁷ VH/7441/00.01.00/2024, luku 2

⁸ Rabinä – Myllymäki – Myrsky s. 85

mukaan ja siten osittain eri tavoin. Tulolähteen mahdollinen tappio voidaan vähentää vain asianomaisen lain sisällä saadusta tuloksesta.⁹ Toisin sanoen, eri tulolähteet ovat toisistaan täysin erilliset, eikä niitä sovelleta ristiin.

Edellä mainitun erillisyyden vuoksi tuloverotuksessa onkin keskeistä tunnistaa, mistä tulolähteen tulosta on kyse. Koirankasvattamisen yhteydessä tulo voi olla joko elinkeinotuloa, mikäli kasvatusta harjoitetaan elinkeinotoimintana, taikka muuta ansiotuloa, mikäli kasvatusta tehdään muussa tulonhankkimistarkoituksessa. Eri toimintamuotoja käsitellään seuraavassa luvussa.

2.2.2 Arvonlisävero

Arvonlisävero on kulutusvero. Lähtökohtana on se, että arvonlisäveroa suoritetaan kaikesta *liiketoiminnan* muodossa tapahtuvasta tavaroiden ja palveluiden myynnistä. Arvonlisäverolaki ja -direktiivi säätelevät, mikä toiminta on tällaista liiketoimintaa, ja näiden säännösten ulkopuolelle jäävä toiminta vastaavasti ei ole.¹⁰

Elinkeinotoimintaa harjoittava on arvonlisäverovelvollinen toiminnastaan, mikäli vähäisen toiminnan liikevaihtoraja (20 000 euroa) ylittyy (ALVL 2 § ja 3 §). On huomattava, että raja-arvona on nimenomaan liikevaihto, eikä esimerkiksi tulos. Tulonhankkimistoimintaa harjoittava on toiminnastaan arvonlisäverovelvollinen, mikäli toiminta täyttää arvonlisäverolaissa tarkoitetun liiketoiminnan kriteerin ja vähäisen toiminnan liikevaihtoraja ylittyy. Harrastustoiminta jää arvonlisäverovelvollisuuden ulkopuolelle.¹¹

On huomattava, että arvonlisäverotus ja tuloverotus ovat toisistaan täysin erilliset verolajit. Verovelvollisuuden syntyä sekä sitä, miten verotus käytännössä tapahtuu, arvioidaan eri lakien pohjalta toisistaan riippumatta – tuloveron osalta EVL:n, TVL:n (ja MVL:n) mukaisesti, riippuen mistä tulolähteestä on kyse ja arvonlisäverotusta ALVL:n mukaan.

Perussääntönä siis on, että liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta koirankasvatuksesta on maksettava arvonlisäveroa. Käytännössä ALV-kysymykset eivät kuitenkaan ole yksiselitteisiä. Erityisesti jos kyseessä on tulonhankkimistoiminta, on arvioitava

⁹ Esim. Rabinä – Myllymäki – Myrsky s. 85–87 sekä Ossa s. 31–33

¹⁰ VH/5455/00.01.00/2024

¹¹ VH/8236/00.01.00/2024, luku 2.3 ja 2.4

liiketoiminnan kriteerin täyttymistä. Tähän aiheeseen ei ole kuitenkaan tässä tutkielmassa mahdollista perehtyä syvällisemmin.

2.2.3 Luovutusvoittovero

Heti alkuun on todettava, että luovutusvoittovero koskee ainoastaan luonnollisia henkilöitä (ja kuolinpesiä). Mikäli toimintaa harjoitetaan elinkeinotoimintana, myyntivoitto on verotuksellisesti tavallista elinkeinotuloa. Toisinaan kuitenkin luonnolliset henkilöt myyvät yksittäisiä koiria, joiden hinta on tuhansia ja jopa kymmeniä tuhansia euroja. Yksittäinen koiran myynti ei ole kasvatustoimintaa. Vaikka myynti näin isoilla summilla on jokseenkin harvinaista, Suomessakin tällaisia myyntejä on tapahtunut, joten luovutusvoittovero on syytä esitellä lyhyesti.

Luovutusvoitto syntyy, kun luovutetun omaisuuden myyntihinta ylittää sen hankintamenon sekä voiton hankkimisesta aiheutuneet menot. Luovutusvoitto on aina veronalaista tuloa riippumatta, siitä kauanko omaisuus on omistettu, sekä siitä, millä tavoin se on saatu haltuun (esimerkiksi lahja, kauppa, perintö).¹² Koiran myynnissä luovutusvoiton määrä saadaan vähentämällä koiran myyntitulosta sen hankintahinta (esimerkiksi kauppahinta) sekä hankinta- ja myyntikulut (muut kulut, kuten myynti-ilmoituskulut). Se, mitkä kaikki kulut voidaan katsoa vähennettäväksi hankinta- ja myyntikuluiksi, on tulkintakysymys, jota ei ole mahdollista tässä tutkielmassa tutkia tarkemmin.

¹² VH/5188/00.01.00/2022, luku 2.2

3 Elinkeinotoimintaa, tulonhankkimistoimintaa vai harrastustoimintaa?

3.1 Yleistä

Kaikki koirankasvatus ei ole samantasoista toimintaa. Tällä hetkellä koirankasvatus – kuten kaikki muukin tuloja tuottava toiminta – voidaan katsoa joko harrastustoiminnaksi, tulonhankkimistoiminnaksi tai elinkeinotoiminnaksi. Toimintamuodon tunnistaminen on keskeistä, koska se määrittää, minä tulolähteenä toimintaa verotetaan, elinkeinotulona vaiko henkilökohtaisena tulona. Lisäksi toimintamuodolla on merkitystä moneen muuhunkin keskeiseen seikkaan, kuten kirjanpito- ja muistiinpanovelvollisuuteen, tuloksen laskemiseen ja vähennysoikeuksiin.

3.2 Elinkeinotoiminta

EVL:n 2 §:n mukaan elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan liike- ja ammattitoimintaa. Elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluu siten kaikki verovelvollisen harjoittama liike- ja ammattitoiminta. Laissa ei ole määritelty tarkemmin elinkeinotoiminnan käsitettä, kuten ei liike- tai ammattitoiminnankaan käsitteitä. Tämä johtunee siitä, että näitä käsitteitä on pidetty verraten vakiintuneina. Koska elinkeinotoiminnan käsitettä ei ole sen tarkemmin määritelty, Verohallinto on luonut omat ohjeensa, millaiset toiminnassa esiintyvät elementit voivat määritellä sen elinkeinotoiminnaksi. Keskeisin niistä on ansiotarkoitus ja voiton tavoittelu lyhyellä tai pitkällä aikavälillä. Muita tunnusmerkkejä on muun muassa taloudellinen riski sekä toiminnan itsenäisyys, laajuus, suunnitelmallisuus ja jatkuvuus.¹³

Kun toiminta on elinkeinotoimintaa, sovellettavaksi tulee elinkeinoverolaki. EVL:n 4 §:n mukaan veronalaisia elinkeinotuloja ovat elinkeinotoiminnassa rahana tai rahanarvoisena (pääsääntöisesti vain realisoituneet) etuutena saadut tulot. EVL:n 7 §:n mukaan tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot ovat vähennyskelpoisia. Elinkeinotoiminnan tulos jaetaan ansiotuloon ja pääomatuloon, tämä jako tapahtuu nettovarallisuuden perusteella. Tappio vähennetään tuloksesta seuraavan kymmenen verovuoden aikana sitä mukaan, kun tuloa syntyy (TVL 119 §). Lisäksi elinkeinotoimintaa harjoittava on kirjanpitovelvollinen toiminnastaan (KPL 1 a §).

¹³ VH/8236/00.01.00/2024, luku 2.1

3.3 Tulonhankkimistoiminta

Jos toiminnalla on vakaa tulonhankkimistarkoitus, mutta se ei täytä elinkeinotoiminnan kaikkia tunnusmerkkejä, puhutaan verotuksellisesti muusta tulonhankkimistoiminnasta.¹⁴

Tulonhankkimistoiminnasta saatu tulo verotetaan tuloverolain mukaan.

Tulonhankkimistoiminnasta saatu tulo on veronalaista ansio- tai pääomatulona, tulolaji määräytyy tulon luonteen mukaan. Koiranpentujen myyntitulo on ansiotuloa. Tulosta ei siis jaeta ansio- ja pääomatuloksi nettovarallisuuden perusteella, kuten elinkeinotoimissa.

TVL 29 §:n mukaan veronalaista tuloa ovat verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot, ja verovelvollisella on oikeus vähentää tuloistaan niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot. Ansiotulon tappio vähennetään seuraavan 10 vuoden aikana saatavasta ansiotulosta sitä mukaan kun sitä kertyy, ja pääomatulon tappio vastaavalla tavalla 10 seuraavan vuoden aikana kertyvästä pääomatulosta (TVL 118 §).

Tulonhankkimistoimintaa harjoittava on toiminnastaan lisäksi muistiinpanovelvollinen.¹⁵

3.4 Harrastustoiminta

On huomattava, että harrastustoimintaa ei määritellä laissa, eikä oikeuskäytäntökään liiemmin ole.¹⁶ Harrastustoiminta on siten lähinnä Verohallinnon omissa ohjeissaan luoma käsite, jonka verokohtelu määräytyy sen mukaisesti. Harrastustoiminnan erottaa elinkeino- ja tulonhankkimistoiminnasta keskeisimmin se, että harrastustoiminnasta puuttuu vakaa tulonhankkimistarkoitus. Tämä ilmenee yleensä toiminnan jatkuvana tappiollisuutena ja toiminnan jatkamisena tappiollisuudesta huolimatta. Harrastustoiminnasta ei saada lainkaan tuloa tai tulot ovat pitkälläkin aikavälillä pienet. Ylipäätään tulojen saaminen on toissijaista verrattuna harrastuksen muihin tarkoituksiin. Harrastus on siis henkilön vapaa-aikaan kuuluvaa, yleensä pienimuotoista toimintaa, josta hän ei saa toimeentuloaan.

Harrastustoiminnan luonteesta johtuen lähtökohtana on se, että harrastukseen liittyviä menoja ei saa vähentää, koska ne katsotaan elantomenoiksi. Jos toiminnasta kertyy tuloa, sen hankkimisesta aiheutuneet menot saa vähentää enintään tulon määrään saakka.

Harrastustoiminnasta ei vahvisteta tappiota, mutta samasta toiminnasta aiempina verovuosina kertyneitä menoja voidaan vähentää, jos ne ovat kerryttäneet kyseessä olevan verovuoden

¹⁴ VH/8236/00.01.00/2024 luku 2.3

¹⁵ VH/7725/00.01.00/2024, 1 §

¹⁶ VH/8236/00.01.00/2024 luku 1.1

tuloa. Harrastustoiminta ei muodosta lakiperustaista kirjanpito- tai muistiinpanovelvollisuutta, mutta menojen vähennyskelpoisuus edellyttää, että verovelvollinen kykenee osoittamaan menon kohdistumisen saatuun tuloeraan; tämän vuoksi on suositeltavaa pitää toiminnasta muistiinpanoja sekä säilyttää siihen liittyvät tositteet.¹⁷

3.5 Eri toimintamuotojen välisestä rajanvedosta

Verottaja on itse linjannut ohjeessaan, joka on päivitetty viimeksi 19.12.2024, lemmikkieläinten kasvattamisesta seuraavaa: ”elinkeinotoiminnassa kasvattaja saa pääasiallisen toimeentulonsa tai vähintään merkittävän sivutulon eläinten kasvatuksesta, kun puolestaan harrastustoiminnassa kulut jäävät tuloja suuremmiksi”. Samassa ohjeessa todetaan myös ”[j]os toiminta on laajaa, eläimet hankitaan jalostuskäyttöön, ne asuvat erillisissä tiloissa tai kasvattajalla on apunaan henkilökuntaa, voi eläinten kasvatus olla elinkeinotoimintaa”, kunhan myös muut elinkeinotoiminnan yleiset tunnusmerkit täyttyvät.¹⁸

Tämä on jonkinlainen ohjenuora, millaisia tunnusmerkkejä elinkeinotoiminnan muodossa tapahtuvaan koirankasvatukseen voi liittyä. Ohje sisältää myös konkludenttisesti sen kannan, että lähtökohtaisesti koirankasvatus katsotaan Verohallinnon toimesta muuksi kuin elinkeinotoiminnaksi, mikä taasen vaikuttaa kulujen vähennysoikeuteen, kuten jäljempänä käy ilmi. Verottaja siis lähtee ajatuksesta, että koiran kasvatus on ensisijaisesti harrastustoimintaa.

Verohallinnon ohjeen mukaan koirankasvatus on verotuksellisesti harrastustoimintaa silloin, kun toiminnan *varsinainen tarkoitus* ei ole tulonhankkiminen.¹⁹ Kun tätä ilmausta peilaa perinteiseen ajatukseen koirankasvatustoiminnasta Suomessa, siitä saa herkästi harhaanjohtavan käsityksen. Tämä vaikuttanee osaltaan siihen, miksi tilanne on tällä hetkellä kasvattajille epäselvä.

Suomessa ei ole perinteisesti ollut juurikaan kasvattajia, jotka mieltäisivät itsensä ammattimaisiksi kasvattajiksi. Ulkomailla ammattimainen koirankasvatus on melko tavallista ja sitä tapahtuu niin seura- kuin kilpakäyttöön tarkoitettujen koirien parissa.²⁰ Suomessa on vallinnut perinteisesti ajatusmaailma, että toimintaa tehdään ”rakkaudesta rotuun, ei rahaan”.

¹⁷ VH/8236/00.01.00/2024, luku 2.4

¹⁸ VH/8236/00.01.00/2024, luku 4.5

¹⁹ VH, Koirankasvattajan verotus (viitattu 23.9.2025)

²⁰ esim. kilpakoirista greyhound racing, henkilökohtaiset suojelukoirat, metsästyskoirat ja seurakoirista eläinkauppoihin tuotettavat pennut

Yleisen käsityksen mukaan suurin osa kasvattajista tekee toimintaa oman harrastuneisuuden pohjalta ja näin varmasti onkin. Raha on tullut vuosi vuodelta suuremmaksi kysymykseksi koirankasvatuksen piirissä.

Verohallinnon ohjeita lukiessa saa sen käsityksen, että tulonhankkimistarkoitus on se avainkäsite, joka erottaa harrastustoiminnan elinkeino- ja tulonhankkimistoininnasta. Tätä korostaa esimerkiksi seuraava lainaus Verohallinnon ohjeesta Yritystoiminta, tulonhankkimistoiminta ja harrastustoiminta henkilöverotuksessa: ”Toiminnan luonteen selvittämiseksi verovelvollisen tulee esittää tarvittaessa selvitys toiminnan tavoitteellisuudesta ja siihen liittyvästä tulonhankkimistarkoituksesta. Jos henkilön aloittamaa toimintaa on pidetty alkuvuosina harrastustoiminnan luonteisena, voivat myöhemmin ilmenevät seikat antaa aihetta arvioida asiaa toisin ja voidaan katsoa, että toiminta on muuttunut tulonhankkimistoininnaksi tai se on jo alun perin ollut tulonhankkimistoimintaa. Vastaavasti alun perin tulonhankkimistoimintana verotetusta toiminnasta voidaan myöhemmin vuosina katsoa puuttuneen vakaa tulonhankkimistarkoitus.”

Tulonhankkimistarkoituksen korostamisen lisäksi lainauksen loppuosa sisältää huolestuttavan linjauksen, jonka mukaan Verohallinto voisi kohdella taannehtivasti toimintaa tietyn muotoisena, sekä että Verohallinto voisi milloin tahansa muuttaa kantaansa siitä, minkä muotoista toiminta on. Tämä vaikuttaisi toiminnan verokohteluunkin taannehtivasti. On selvää, että tällainen toimintamalli on kritiikille erittäin altis ottaen jo huomioon verojärjestelmän ennakoitavuuden periaatteen. Jos Verohallinto voi toimia näin, sen olisi myös annettava etukäteen suuntaviivat, joiden mukaisesti kasvattajat pystyvät paremmin tunnistamaan oman toimintansa muodon.

Vaikka eri toimintamuotojen erottaminen ei ole yksiselitteistä, on selvää, että monen kasvattaja toiminnan laajuus ja suunnitelmallisuus ei todellisuudessa mahdu harrastustoiminnan kriteereihin. Esimerkkitalanteeksi voidaan ottaa tyypillinen kasvatustahti: kasvattaja on teettänyt jo vuosia ja jatkossakin teettää joka vuosi yhden tai kaksi pentuetta. Toiminnassa on selvä suunnitelmallisuus (jalostaa omia linjoja), säännöllisyys ja rodusta riippuen tulotkin voivat kasvaa pentua kohden suuriksi. Onko tällainen toiminta arvioitava jo tulonhankkimistoininnaksi, jos kasvattajalla on ainakin jonkinlainen tulonhankkimistarkoitus? Verottajan ohjeita tulkitsemalla vastaus on myönteinen.

Voidaan siis todeta, että kasvattajilta vaaditaan kriittistä arviointia siitä, minkä tasoista ja minkälaista oma toiminta on. Tarkastelussa voidaan ottaa huomioon muun muassa toiminnan suunnitelmallisuus, jatkuvuus ja säännöllisyys, kertyneen tulon määrä sekä taloudellisten riskien määrä. Lisäksi toimintamuodon osoittamiseen liittyvät tositteet on syytä säilyttää. Erityisen tärkeää olisi tarkastella tulonhankkimistarkoitusta toiminnan taustalla, koska se on käsite, joka nykyisten ohjeistusten mukaan erottaa harrastustoiminnan tulonhankkimistoiminnasta. Pienimuotoinenkin toiminta voi olla tulonhankkimistoimintaa, jos vakaa tulonhankkimistarkoitus kyetään osoittamaan. Yhtä lailla ammatillisesti tai laadullisesti korkeatasoinen toiminta voidaan katsoa harrastustoiminnaksi, jos vakaa tulonhankkimistarkoitus puuttuu.²¹

Verohallinnon mukaan ”rajanvetotilanteissa ratkaisu tehdään aina kokonaisarvioinnin perusteella tapauskohtaisesti”.²² Koirankasvattajat pystyvät siis merkittävästi itse vaikuttamaan siihen, miksi toimintamuodoksi juuri hänen kasvatustoimintansa katsotaan. Tämä kuitenkin edellyttää, että kasvattajat ovat selvillä eri toimintamuodoista ja niiden eroista sekä tekevät sen pohjalta oman tosiasioihin perustuvan päätöksensä.

²¹ VH/8236/00.01.00/2024 luku 2.4

²² VH/8236/00.01.00/2024

4 Vähennettävät kulut elinkeino- ja tulonhankkimistoiminnassa

4.1 Lähtökohdat

Lainsäädännön lähtökohta on tulon laaja käsite sekä laaja menon vähennyskelpoisuus.²³ Elinkeinoverolain esitöissä todetaan, että sen 7 §:n lähtökohtana on, että kaikki sellaiset menot, jotka on suoritettu tulon hankkimis- tai säilyttämistarkoituksessa tai ovat johtaneet siihen, ovat vähennyskelpoisia. Vähennyskelpoisia ovat myös kaikki menot, jotka ovat suoritettu todellisessa ja vakaassa tulonhankkimistarkoituksessa. Toisin sanoen vähennyskelpoisia ovat niin välilliset kuin välittömätkin menot.²⁴ Verolakien muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä puolestaan todetaan, että kaikki tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvat menot ovat vähennyskelpoisia, ellei veronalaisuutta tai vähennyskelpoisuutta ole rajoitettu nimenomaisella säädöksellä.²⁵

Menon vähennyskelpoisuutta arvioidaan ensisijaisesti subjektiivisesti, eli verovelvollisella on oikeus pyrkiä taloudelliseen tulokseen parhaaksi katsomallaan tavalla ja valitsemillaan keinoilla. Veroviranomaisen on tyydyttävä lopputulokseen. Tämä ei tarkoita, että verovelvollinen saisi vapaasti päättää mitkä tahansa menot vähennyskelpoisiksi toiminnassaan: suoritus on tehtävä todellisessa ja vakaassa tulonhankkimistarkoituksessa.²⁶ Voidaan siis todeta, että tulonhankkimistoiminnassa ja elinkeinoverotuksessa menon vähennyskelpoisuus syntyy siitä lähtökohdasta, että toimi on tehty tulonhankkimistarkoituksessa. Lain esitöissä todetaan, että tuloa ei tarvitse reaalisesti syntyä, riittää kunhan toiminta on tehty siinä vakaassa tarkoituksessa, että se kerryttäisi tuloa.²⁷

Ennen kuin käsitellään koirankasvatustoiminnasta syntyviä menoja, on korostettava kahta asiaa. Ensinnäkin, kun seuraavassa yhteydessä puhutaan maatilatalouden tuloverolaista (MVL) kyse on puhtaasti tämän lain esimerkinomaisesta käyttämisestä. Lemmikkieläinten kasvatusta ei missään nimessä ole maatalouden toimintaa. MVL kuitenkin sisältää sääntelyä tuotantoeläinten pidosta, joka on vertailukelpoista ammattimaiseen lemmikkieläinten kasvatukseen, minkä vuoksi eläinten kasvattaminen tulonhankkimistarkoituksessa hahmottuu erinomaisesti MVL:n kautta.

²³ HE 257/2018, luku 1.1.2

²⁴ HE 172/1967 s. 7

²⁵ HE 257/2018, luku 1.1.2

²⁶ Andersson – Penttilä, 2014 s. 257

²⁷ HE 172/1967 s. 7

Toiseksi on huomautettava, että elinkeinoverolaki, joka pitää sisällään kaiken muun elinkeinonharjoittamisen kuin maataloustoiminnan, ei säätele yhtä yksityiskohtaisesti erilaisia vähennettäviä menoeriä kuin MVL. Tämä on loogista, koska EVL:lää sovelletaan niin monenlaiseen ja hyvinkin paljon toisistaan poikkeaviin toimialoihin. Ei ole tarpeellista – eikä tässä yritetä osoittaaakaan, että olisi – antaa laintasoisena säädöksenä sääntelyä ammattimaisen lemmikkieläinten kasvatuksen menoista ja vähennyksistä, samalla tavoin kuin MVL:ssä on tuotantoeläinten pidosta. Verohallinnon omat ohjeet ja käytäntö toimivat monessa tapauksessa riittävänä tarkentajana asianomaisen alan tarkemmasta verotuksesta.

4.2 Koirankasvattajan vähennysoikeudet kirjoitushetkellä

Tällä hetkellä Verohallinnon ohjeen mukaan koirankasvattaja saa verotuksessaan vähentää pentueen hankkimisesta välittömästi aiheutuneet kulut. Ohje antaa tyhjentävän luettelon siitä, mitkä kulut ovat vähennyskelpoisia. Niitä ovat 1) astutusmaksu 2) pakolliset pentueeseen ja sen teettämiseen liittyvät terveystutkimukset 3) pentujen ruokinnasta, eläinlääkäristä ja sirutuksesta aiheutuneet kulut sekä 4) pentujen mukana annettavista tarvikkeista aiheutuneet kulut.

Sen sijaan mikään muu kulu ei ohjeen mukaan ole vähennyskelpoinen. Esimerkkeinä mainitaan emän hankinta- ja ruokakulut, koe- ja harrastusmaksut, yleiset terveystutkimukset, ylimääräiset asunto- tai tilakulut tai muut koiran pitämisestä aiheutuneet kulut.²⁸ Verohallinto on siis ottanut linjauksen, jolla se sallii aivan minimin vähennysoikeuden koirankasvatustoiminnassa.

4.3 Menoerät, jotka eivät ole Verohallinnon mukaan vähennyskelpoisia

Seuraavaksi käydään läpi jokainen menoerä, joka Verohallinnon ohjeessa on mainittu olevan vähennyskelvoton meno. Jokainen listan kohta tarkastellaan erikseen, joissain tapauksissa verraten sitä samalla muiden alojen vähennyskelpoisiin menoihin. Samalla perustellaan, miksi kyseisen menon tulisi olla vähennyskelpoinen tai toisaalta todetaan nykyisen linjauksen olevan kelvollinen. On painotettava, että pääotsikon mukaisesti seuraavassa yhteydessä käsitellään koirankasvattamista elinkeinotoimintana tai tulonhankkimistarkoituksessa. Harrastustoiminta käsitellään sen selvästi erilaisen luonteen vuoksi erikseen.

²⁸ VH, Koirankasvattajan verotus (viitattu 23.9.2025)

4.3.1 Emokoiran hankinta- ja ruokakulut

Ajatellaan tilanne, jossa yrittäjä hankkii koneen tuotteensa valmistusta varten. Koneen hankintahintaa ja käyttökustannuksia ei yrittäjä saisi kuitenkaan vähentää verotuksessaan, koska Verohallinto on päättänyt linjata niin. Tällaista tilannetta pidettäisiin käsittämättömänä. Kuitenkin jalostuskoirien kohdalla tilanne on juuri tämä. Koiran hankinta- ja sen ylläpitokulut ovat suoraan yhteydessä tulonhankkimistoimintaan eikä niiden vähennyskelpoisuudesta pitäisi olla minkäänlaista tulkinnanvaraisuutta. Kaikki koiran perusylläpitoon kuuluvat kulut pitäisi saada vähentää, sekä tietenkin koiran hankintakulu. Etenkin, kun otetaan huomioon koiran juridinen asema tavarana, ei voida mitenkään päin perustella, että jalostuskoiran hankinta ja ylläpito eroaisi esimerkiksi työkoneen hankinnasta.

Listauksessa puhutaan nimenomaan emokoirasta, mutta todellisuudessa monilla kasvattajilla on myös jalostuskäytössä olevia uroksia, joita käytetään sekä omassa kasvatustoiminnassa että annetaan käytettäväksi muillekin kasvattajille. Sanomattakin on selvää, että uros on yhtä välttämätön kuin narttukin. Usein laadukasta urosta myös käytetään useamman kerran ja sitä voidaan käyttää hyvin vanhaan ikään saakka, minkä vuoksi sillä on käyttöarvoa pitkäksi ajaksi. Jalostuskäytössä olevan uroksen ylläpitomenot sekä hankintahinta pitäisivät vastaavalla tavalla olla vähennyskelpoisia kuin nartunkin.

4.3.2 Ylimääräiset asunto- ja tilakulut

On tavallista, että laajamittaisempaa kasvatusta harjoittavilla kasvattajilla on useita koiria, useampi kymmenkään ei ole poikkeus. Tällöin on hyvin yleistä, että koirat asuvat omissa tiloissaan, esimerkiksi navetassa tai muussa erillisessä piharakennuksessa, vähintään asuintalon yhteyteen rakennetuissa erillisissä kenneltiloissa. Lisäksi ison koiralauman pitoon tarvitaan ulkoilutus- ja juoksutustarhoja. Maatalouseläinten asumusten ja aitausten tarvetta ei kyseenalaisteta, mutta koirien kohdalla näin tällä hetkellä tehdään.

On selvää, että varsinkin isomman koiramäärän kanssa erilliset eläinten asumukset ja ulkoilutarhat ovat aivan yhtä välttämätön osa eläinten asianmukaista pitoa kuin maataloudessakin. Maatilatalouden tuloverolaki (MVL 6 §) mainitsee erikseen, että tilalla olevien rakennusten ja rakennelmien sekä aitojen hankinta-, perusparannus ja kunnossapidosta johtuvat menot ovat vähennyskelpoisia. On ristiriitaista, että näin ei olisi muun eläinten kasvatuksen suhteen, vaikka kulut liittyvät aivan yhtäläisesti

elinkeinotoimintaan. Jalostuskoirien asumis- ja tarhausjärjestelyistä johtuvien kulujen tulisi siis olla vähennyskelpoisia.

4.3.3 Näyttely-, koe ja harrastusmaksut

Näyttely-, koe- ja harrastusmaksuja on arvioitava ennen kaikkea brändinmuodostuksen kautta. Kokeet ovat paikka, jossa koiran ominaisuuksia arvioidaan ja yleensä peilataan siihen, mitä koiran toivottaisiin olevan rotunsa perusteella. Lähtökohtaisena ajatuksena voidaankin pitää sitä, että mitä enemmän koiralla on ”näyttöä”, sitä arvokkaampi se on, ainakin jalostusmielessä, kun haetaan tiettyä lopputulosta.

Kun koirien kohdalla puhutaan näytöstä, sillä tarkoitetaan yleisesti koiran terveystuloksia sekä sen saavuttamia koe- ja näyttelytuloksia. Näyttö koostuu yksilön omista tuloksista sekä niin sanotusta jälkeläisnäytöstä eli jälkeläisten tuloksista. Esimerkiksi aikuinen, metsällä erittäin hyvin toimiva metsästyskoira voidaan myydä tuhansilla euroilla. Maailmalla on myös yleistä tehdä kauppaa valmiiksi koulutetuilla suojelukoirilla, joiden hinta on tuhansia euroja. Suomessakin terveystutkitulla ja näyttelyissä menestyneellä nuorella aikuisella koiralla on yleensä arvoa huomattavasti pentua enemmän. Eläimellä oleva näyttö siis ainakin jollain tasolla lisää sen arvoa.

Lisäksi on joukko rotuja, joille käyttötuloksen hakeminen on ”pakollista” siltä osin, että jalostus täyttää rotuyhdistyksen vaatimukset. Moni rotu tarvitsee myös rodusta riippuen käyttötuloksen, taipumuskokeen tai luonnekuvauksen voidakseen saada Suomen muotovalion arvon. Suomen kaltaisessa maassa, jossa ylivoimainen enemmistö on rotukoiria²⁹, tällaisilla asioilla on valtava merkitys kasvattajan ”markkina-arvolle”. Suomessa yleisestikin arvostetaan koiria, jotka ovat ulkomuodollisesti laadukkaita ja omaavat rotutyypilliset ominaisuudet, vaikka ne ensisijaisesti hankittaisiinkin seurakoiriksi. Näiden ominaisuuksien osoittamiseksi tarvitaan välttämättä näyttely- ja koetuloksia, jotka aiheuttavat kasvattajalle – enenevässä määrin – kuluja.

Eri harrastuslajit ovat kiistämättä keskeinen osa ammattimaista koirankasvatusta. Edellä mainitun lisäksi koiranäyttelyt ja koetapahtumat ovat olennainen markkinointikanava kasvattajille; ne ovat messutapahtumia, joissa kasvattajalla on mahdollisuus esitellä omaa työtään, kasvattejaan ja jalostuskoiriaan. Mainittakoon, että myös tavaroiden myyjät tulevat

²⁹ Kennelliitto: Koirat (viitattu 24.9.2025)

nimenomaan näihin koiratapahtumiin myyntiteltoineen ja -ständeineen – ja saavat vähentää siitä aiheutuneet kulut omassa verotuksessaan. Tämä kuvastaa jo näyttelyiden ja koetapahtumien messumaisuutta. Lisäksi näyttelyissä ja kokeissa kasvateille jaetaan sertifikaatteja ja muita arvoja, jotka vahvistavat kennelin mainetta ja lisäävät kasvattajan mainetta ja sitä kautta pentujen arvoa ja kysyntää. Ei ole tavatonta, että mainettaan luoneilla kasvattajilla on pitkiä pentujonoja, eikä pentuja tarvitse ilmoitella missään, koska ne viedään käsistä. Tämä brändin rakentaminen on nimenomaan tehty koe- ja näyttelytuloksilla, jossa koirat ensinnäkin ovat esillä ja jossa toiseksi niiden ominaisuudet kyetään osoittamaan.

Toiminta ja yhteistyö koirien parissa on nykyään myös hyvin globaalia (kuten monella muullakin alalla). Erityisesti jalostuskoirien ja pakastesperman kansainvälinen tuonti ja vienti ovat merkittävä osa nykyistä koirankasvatusta, mutta moni hakee muutoinkin pentunsa ulkomailta, jos ja kun Suomesta ei sopivaa löydy. Kansainvälistä yhteistyötä tulee vain lisäämään entisestään nykyinen tietous geneettisen monimuotoisuuden tärkeydestä. Kiertäminen kansainvälisissä näyttelyissä tai osallistuminen kansainvälisiin kisoihin onkin monelle kasvattajalle tärkeä osa oman kennelinsä ja kasvattiensa markkinointia ja esille tuomista, paitsi kotimaan tasolla, myös kansainvälisesti.

Siinä, että elinkeinoharjoittaja rakentaa brändiään ja markkinoi tuotteitaan ei ole mitään uutta. Kuten ei myöskään siinä, että tuotteen arvoa nostetaan erilaisilla toimenpiteillä. Brändin rakentamiseen kuuluu tiettyjen ominaisuuksien esille tuomista ja sen osoittaminen, että oma tuote täyttää jotkin tietyt kriteerit. Koirien kohdalla tämä kriteeri on joillekin korkeatasoinen ulkomuoto, joillekin toisille taas osoitus siitä, että koira toimii kestävästi rodunomaisessa käyttötarkoituksessaan tai omaa rotutyypilliset luonneominaisuudet – ja kaikkea siltä väliltä.

Brändin muodostus, tuotteen arvon nostaminen ja mielikuvien luominen omasta kasvatustyöstä on täysin verrattavissa muihin aloihin, joilla vastaavanlaiset kulut, kuten messumatkat, ovat vähennyskelpoisia. Näyttely ja koemaksut sekä niihin liittyvät välttämättömät matka- ja majoituskulut tulee siten olla vähennyskelpoisia.

Lopuksi on mainittava, että ”harrastusmaksu” on terminä heikohko. Jos henkilö käy näyttelyissä ja kokeissa puhtaasti harrastuksen vuoksi, kyseessä on verotuksellisesti harrastustoiminnasta. Sen sijaan kasvattaja, joka harjoittaa tulonhankkimis- tai elinkeinotoimintaa, käy näyttelyissä ja kokeissa hakeakseen koirilleen edellä mainittua

näyttöä. Tällöin kyseessä ei ole ”harrastusmaksut” vaan koe- ja näyttelymaksut, jotka liittyvät tulonhankkimis- tai elinkeinotoimintaan.

4.3.4 Yleiset terveystutkimukset

On jokseenkin epäselvää, mitä Verohallinto tarkoittaa ”yleisillä terveystutkimuksilla”. Luultavasti tämä maininta on laitettu erotuksena pentueen teettämisen kannalta välttämättömiksi katsottuihin terveystarkastuksiin, jotka ovat nykyisenkin ohjeen mukaan vähennyskelpoisia. Verohallinto ei kuitenkaan erikseen mainitse, mitä nämä pentueen teettämisen kannalta välttämättömät terveystutkimukset ovat.

Koiralle voidaan tehdä ns. virallisia ja epävirallisia tutkimuksia. Viralliset tutkimukset tehdään Kennelliiton ohjeiden mukaisesti, ja Kennelliitto itse lausuu tulokset ja tallentaa ne omaan viralliseen ja julkiseen rekisteriinsä. PEVISA tarkoittaa perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaa, ja nykyään lähes jokaisella Suomessa laajemmin tavattavalla rodulla on oma PEVISA-ohjelma. Vaadittavat tutkimukset ovat rotukohtaisia. PEVISA-tutkimusten suorittaminen on edellytyksenä sille, että pentue voidaan rekisteröidä Suomen Kennelliittoon. Lisäksi moni suorittaa jalostuskoirilleen PEVISA:n minimivaatimuksia laajempia, virallisia tutkimuksia. Näillä tutkimuksilla on suuri arvo, jotta rotukoirien ongelmat tunnistetaan ja kun niiden ennaltaehkäisemiseksi halutaan tehdä töitä.

Maassa, jossa rekisteröityjen rotukoirien osuus ja arvostus on mittava, PEVISA-tutkimusten on oltava vähennyskelpoisia. Samoin muiden virallisten terveystutkimusten, koska ne lisäävät jalostuskoiran arvoa. Muita pentueen teettämiseen pakolliseksi liittyviä kuluja voisi olla nartun progesteronimittaukset, tiineysultra/-röntgen, synnytyskanavien palpoinnitutkimus, sektio yms. Tällaiset toimenpiteet liittyvät suoraan liiketoimintaan, eli niitä ei tehtäisi ilman pentueen teettämistarkoitusta. Niiden on siis katsottava olevan vähennyskelpoisia kuluja.

Koira joutuu toisinaan käymään eläinlääkärissä muistakin syistä. Sille voi tulla erinäisiä sairauksia tai muita ongelmatiloja (esimerkiksi hammaskivi, anaalirauhasten tukkeutuminen) tai voi sattua tapaturma, jossa koira loukkaantuu. Tällöin tilanne on korjattava eläinlääkärissä. Verohallinnon ohjeen mukaan välineiden huolto- ja korjausmenot ovat vähennyskelpoisia³⁰. Jalostuskoiriin liittyvät eläinlääkärikulut on siis lähtökohtaisesti katsottava vähennyskelpoiseksi, koska kyse on tulonhankkimistoiminnalle välttämättömän välineen

³⁰ VH/7441/00.01.00/2024, luku 5.2

huollosta ja korjaamisesta. Jos eläinlääkärikäynti ei liity liiketoimintaan, kulu ei luonnollisestikaan ole vähennyskelpoinen, mutta on vaikea nähdä, mikä tällainen ”ylimääräinen” tai ”turha” käynti voisi käytännössä olla.

4.3.5 Muut kulut

Viimeinen luokka on epäilemättä ”kaatoluokka”, joka on tuotu esille sillä ajatuksella, että Verohallinto ei ole huomionnut tai erikseen halunnut eritellä listauksissaan joitakin tiettyjä kasvattajille koituvia kuluja.

Muita kuluja ovat esimerkiksi koirien ylläpitämisessä tarvittavat tarvikkeet. Tällaisten tarvikkeiden, kuten talutusremmien, ruokakuppien, makuualustojen yms. osalta rajanveto elinkeinotoiminnan ja elantomenojen välillä on toisinaan käytännössä hankalaa. Peruseriaate on kuitenkin sama: elinkeinotoiminnan tarpeisiin hankitut tavarat ovat verotuksessa vähennyskelpoisia menoja ja lemmikeille hankitut eivät ole. Rajanvetona on tarvikkeiden käyttö yksinomaan elinkeinotoiminnassa. Jalostuskoirille on välttämätöntä hankkia tietyt perustarvikkeet, jotta niiden ylläpito on mahdollista. Samaten joitain välineitä saatetaan käyttää vain astutuksessa/tiineellä nartulla. Jos menojen kohdistuminen nimenomaan jalostuskoiriin tai pentuihin pystytään osoittamaan, menon tulee olla verotuksessa vähennyskelpoinen.

Lisäksi muita kuluja ovat esimerkiksi koiran trimmauksesta ja trimmausvälineiden teroituksesta, lihashuollosta, ruokintasuunnittelusta sekä vastaavista palveluista johtuneet kulut. Kasvattajan on kyettävä osoittamaan, että tällaiset muut kulut liittyvät elinkeino- tai tulonhankkimistoimintaan. On selvää, että esimerkiksi joitakin rotuja on välttämätöntä trimmata (monet tällaisten rotujen kasvattajat toimivat myös sivutoimisina trimmaajina, jolloin trimmaukseen liittyvät kulut ovat sitä kautta ilman muuta vähennettävissä). Monille fyysisiä lajeja harrastaville koirille lihashuolto ja hieronta ovat myös ehdoton välttämättömyys, jotta koira pysyy ehjänä ja terveenä.

Muihin kuluihin kuuluu myös edellä jo osittain käsitelty kasvattajan itsensä markkinoinnista ja brändin luomisesta aiheutuvat kulut, esimerkiksi mainoskulut ja urosilmoitusten laatimisesta aiheutuvat maksut. Pennuista saatetaan myös ilmoittaa maksullisella ilmoituksella esimerkiksi sanomalehdessä. Tällaiset kulut ovat melko helposti osoitettavissa elinkeinotoimintaan liittyviksi kuluiksi, eikä niiden vähennysoikeudesta ole riidanalaisuutta muiden alojen suhteen.

4.4 Maatilatalouden tuloverolaki ja vähennysoikeudet eläintenpidosta

Eläinten kasvatusta elinkeinotoimintana on perinteisesti ollut maataloustoimintaa, joten katsaus maatilatalouden tuloverolain piiriin selventää sitä, millaisia kuluja yleisesti tunnustetaan eläinten pitoon liittyvän. MVL 6 §:n mukaan vähennyskelpoisia menoja ovat esimerkiksi maataloutta varten hankittujen kotieläinten hankintamenot, karjantarkkailusta ja -lääkinnästä aiheutuvat menot, rehuista aiheutuvat hankintamenot sekä tilalla olevien rakennusten ja rakennelmien korjauksesta, kunnossapidosta, ylläpidosta (lämmitys, valaistus ym.) sekä rakennusten vakuutuksista aiheutuneet menot.

Kuten aiemmin on tuotu ilmi, koirien kasvattamiseen liittyy tismalleen samanlaisia menoeriä kuin mitä MVL:ssä on erikseen säädetty vähennyskelpoisiksi menoiksi. Kyseessä on tavanomaisia eläintenpidosta aiheutuvia kuluja, jotka ovat edellytyksenä sille, että eläimiä ylipäätään voi pitää isommassa mittakaavassa. Erotuksena on ainoastaan se, että maataloudella on pitkä historia nimenomaan hyötykäytöstä, kun taas koirien asema on vakiintunut – tosin verrattain lyhyessä ajassa – lemmikkinä ja perheenjäsenenä.

Verohallinto puolustaa kantaansa juuri sillä, että laaja vähennysoikeus saa aikaan sen, että ihmiset vähentävät lemmikkiensä kuluja. Onkin totta, että vain liiketoimintaan liittyvät kulut ovat vähennyskelpoisia. Kun kyseessä on koirankasvatustoiminta elinkeinotoimintana, jalostuseläimet ovat välttämätön osa sitä. Lisäksi ei ole tavatonta, että isommassa mittakaavassa kasvattavat myyvät jalostuksesta poistuneille koiransa ns. eläkekoteihin, jolloin koirat pääsevät viettämään elämää lemmikkinä. Valtaosa kasvattajista myös sijoittaa koiriaan, joka vahvistaa ajatusta siitä, että niiden ensisijainen tarkoitus on toimia välineinä kasvatustoiminnassa.

Ei ole tavatonta, että eläimet ovat omistajilleen tärkeitä, oli kyse sitten lemmikeistä tai tuotantoeläimistä. Niistä pidetään hyvää huolta, niillä on nimet yms., vaikka ne ovatkin olemassa tulonhankkimistarkoituksessa. Sillä seikalla, miten elinkeinoharjoittaja omat eläimensä kokee, ei ole merkitystä verotuksellisesti.

4.5 Lopputulema vähennysoikeuksista

Kun kyse on elinkeino- tai tulonhankkimistoiminnasta, lemmikkieläinten kasvatusta ei eroa käytännön vaatimuksiltaan juuri mitenkään tuotantoeläinkasvatuksesta. Kun koirien kasvattamista tehdään tulonhankkimistarkoituksessa, tämän tarkoituksen suorittamiselle on

välttämätöntä hankkia koiria sekä maksaa niiden ylläpitämisestä aiheutuneet kulut. Lisäksi brändinmuodostus- ja myyntikysymykset ovat aivan samanlaiset kuin muillakin aloilla. Jos yhtä alaa haluttaisiin jostain syystä kohdella yleisestä käytännöstä poikkeavalla tavalla, siitä olisi säädettävä nimenomaisesti ja erikseen.³¹

Huomioiden edellä selostetun sekä lain tarkoituksen laajasta vähennysoikeudesta on tasapuolisuudenkin nimessä selvää, että elinkeinoharjoittajana tai tulonhankkimistoimintana kasvattavan koirankasvattajan kuuluu saada vähentää kaikki toimintaansa liittyvät kulut verotuksessaan, aivan kuten muutkin tulonhankkimistoimintaa tai elinkeinotoimintaa harjoittavat saavat. Se, mitkä kulut ovat liiketoimintaan liittyviä, on lopulta näyttökysymys ja toimintaa harjoittavan vastuulla tarvittaessa osoittaa.

4.6 Tappioiden vähentämisestä

Tappioiden vähentämisen perussääntö on mainittu eri toimintamuotoja esittelevässä luvussa jokaisen toimialamuodon kohdalla. Tässä esityksessä ei ole mahdollista – eikä tarpeellistakaan – käsitellä tappioiden vähentämistä syvällisemmin. Mainittakoon kuitenkin, että toiminnan ollessa elinkeinotoimintaa tai tulonhankkimistoimintaa, koirankasvattajalla on oikeus tappioiden vähentämiseen EVL:n ja TVL:n mukaisessa järjestyksessä.

³¹ HE 257/2018 1.1.2

5 Koirankasvattajan vähennysoikeudet harrastustoiminnassa

Kun puhutaan koirankasvattamisesta harrastustoimintana, koirat ovat ensisijaisesti lemmikkejä. Niiden ensisijainen tarkoitus on olla kasvattajansa harrastus, josta silloin tällöin saattaa yksittäisten pentueiden tai uroksen astutusmaksun muodossa tulla tuloa. Samanlainen tilanne on kyseessä, jos yksityishenkilö tarjoaa urostansa jalostuskäyttöön tai teettää yksittäisen pentueen. On kuitenkin huomattava, että harrastustoiminta on nimenomaan pienimuotoista toimintaa, josta ikään kuin ”sivussa” kertyy myös hieman tuloa.

Koska harrastustoiminnan tarkoituksena ei ole kerryttää tuloa, siihen ei myöskään sovelleta laajaa menojen vähennysoikeutta. Harrastustoiminnassa ei myöskään vahvisteta tappiota. On kuitenkin pidettävä mielessä, että harrastustoiminnassakin suoraan tulonhankkimiseen liittyvät kulut ovat vähennyskelpoisia. Koirankasvattamisessa näitä kuluja ovat pentueen tekemiseen välittömästi liittyvät kulut, jotka Verohallinnon ohjeessa luetellaan tällä hetkellä vähennettävänä kuluina.

Toisin sanoen, kun kyse on harrastustoiminnasta, Verohallinnon nykyiset ohjeet ovat soveltuvat ja sen listausta vähennyskelpoisina pidettävistä kuluista voidaan pitää hyvänä ohjeistuksena.

6 Lopputulema ja yhteenveto

Tällä hetkellä ollaan tilanteessa, jossa kulujen vähennysoikeuteen ei vaikuta se, missä muodossa toimintaa harjoitetaan. Verohallinto ei hyväksy vähennettäväksi kuluja, jotka selvästi liittyvät suoraan tulonhankkimistoimintaan, vaikka toiminta täyttäisi tulonhankkimistoiminnan tai elinkeinotoiminnan tunnusmerkit ja tällöin laki (EVL 7 § ja TVL 29 §) oikeuttaa kaikkien tulonhankkimistarkoituksesta aiheutuvien menojen vähennykseen.

Verohallinnon kanta johtuu siitä, että se katsoo kasvatustoiminnan olevan harrastustoimintaa ja koirien olevan lemmikkejä, toiminnan laajuudesta riippumatta. Nykyiset ohjeet soveltuvatkin nimenomaan harrastusmuotoiseen kasvattamiseen. Valtaosa koirankasvattamisesta on kuitenkin nykyään harrastustoimintaa laajempaa ja kasvatus voidaan katsoa – Verohallinnon omien ohjeiden pohjalta – tulonhankkimistoiminnaksi ja jopa elinkeinonharjoittamiseksi. Tällöin on sovellettava lain määrittämien velvoitteiden lisäksi yhtä lailla lain turvaamaa menojen laajaa vähennysoikeutta.

Vastaavasti kasvattajien on pohdittava oman toimintansa luonnetta Verohallinnon määrittelemien kriteerien pohjalta. Laajan vähennysoikeuden saaminen edellyttää lähtökohtaisesti tulonhankkimistarkoituksen myöntämistä ja tuo mukanaan muun muassa kirjanpito- (elinkeinotoiminta) tai muistiinpanojen pitämisen (tulonhankkimistarkoitus) velvoitteen. Kasvattajalla itsellään on merkittävin rooli oman toimintamuotonsa määrittelyssä ja sen osoittamisessa Verohallinnolle.

Verohallinnon ohjeistusta tulisikin päivittää siten, että kasvattajat, jotka toimivat selvästi tulonhankkimistarkoituksessa saavat vähentää kaikki tulon hankkimisesta aiheutuvat kulut, kuten lakikin edellyttää. Lisäksi olisi toivottua saada Verohallinnolta tarkemmat suuntaviivat sen arvioimiseksi, milloin toiminta on pienimuotoista (harrastustoimintaa). Hyvä lähtökohta rajanvedolle voisi olla monelle kasvattajalle tyypillinen tahti, jossa kasvatetaan 1–2 pentuetta joka vuosi.

Joka tapauksessa Verohallinnon nykyinen linjaus, jossa elinkeinotoimintaa tai tulonhankkimistoimintaa harjoittavalla kasvattajalla on samat suppeat vähennysoikeudet kuin harrastuksena kasvattavalla, on kestävä. Linjaus on lainvastainen, epätasa-arvoinen muihin toimialoihin nähden sekä epälooginen Verohallinnon omaa toimialaerotteluohjetta tarkastellen.